

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-71-3>

УДК 338+351/354

Грущинська Н.М.

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Національного авіаційного університету

Михальченко О.А.

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування,
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Національного авіаційного університету

Hrushchynska Natalia, Mikhalchenko Alexey

Educational and Scientific Institute of Continuing Education
National Aviation University

ЕВРИСТИКА ТЕНДЕНЦІЙ УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСАХ

HEURISTICS OF MANAGEMENT TRENDS IN MODERN WORLD PROCESSES

Статтю присвячено питанням можливих змін у процесах управління у сучасних світових тенденціях. Евристика подається як гіпотетичний підхід до оцінки майбутніх процесів. Евристичні прийоми вирішення проблемних (творчих, нестандартних, креативних) завдань застосовуються в умовах невизначеності та за відсутності умов для використання точних формалізованих методів. Система управління може зазнавати змін у зв'язку зі швидкою інформатизацією, демографічними змінами, геополітичними та гео економічними процесами тощо. Наголошується, що відкритість сучасного українського суспільства потребує підготовки нових управлінських кадрів, які мають професійно володіти технологіями управління, інформацією про міжнародний досвід та європейські стандарти державного управління, бути конкурентоспроможними на міжнародному рівні.

Ключові слова: управління, технологічні уклади, політичні режими, економічна політика.

Статья посвящена вопросам возможных изменений в процессах управления в современных мировых тенденциях. Эвристика представляется как гипотетический подход к оценке будущих процессов. Эвристические приемы решения проблемных (творческих, нестандартных, креативных) задач применяются в условиях неопределенности и при отсутствии условий для использования точных формализованных методов. Система управления может изменяться в связи с быстрой информатизацией, демографическими изменениями, геополитическими и геоэкономическими процессами и тому подобное. Отмечается, что открытость современного украинского общества требует подготовки новых управленческих кадров, умеющих профессионально владеть технологиями управления, информацией о международном опыте и европейских стандартах государственного управления, быть конкурентоспособными на международном уровне.

Ключевые слова: управление, технологические уклады, политические режимы, экономическая политика.

The article is devoted to the issues of possible changes in management processes in modern world trends. Heuristics is presented as a hypothetical approach to estimating future processes. Heuristic methods of solving problem (creative, non-standard, creative) problems are used in conditions of uncertainty and in the absence of conditions for the use of accurate formalized methods. The management system may notice changes due to rapid informatization, demographic changes, geopolitical and geoeconomic processes, etc. It is emphasized that the openness of modern Ukrainian society requires the training of new managers who must have professional management skills, information about international experience and European standards of public administration, be competitive at the international level. Innovation issues become important, including emotional intelligence and its rivalry with the artificial, due to the possibility of the latter absorbing the emotional. Today, emotions that are reproduced through artificial intelligence are developed on the basis of real ones. Changes in the educational process require quick reactions. Mankind enters an era when four generations of people come together in the labor market. 1. Generation born between 1946 and 1960, ie baby boomers who are famous for their idealism, dedication to work, combined with competitive spirit. 2. Second generation X, born between 1961 and 1979, known for their focus on results, conservatism and attention to work balance and life. 3. Third generation, born between 1980 and 1995, Millennials, or Gen. Y, feel special, freely express their ideas and criticize most others. Millennials are seekers of challenges, but often unwilling

to take take responsibility. 4. The fourth generation, Generation Z, or gamers, or iGen, are in favor individualism and less intrinsic motivation. They are more looking for the good and a safer job than the job they dream of and know what it is for will have to work hard. The openness of modern Ukrainian society requires the training of new management staff who must professionally master management technologies, information on international experience and European standards of public administration, be competitive at the international level. In the context of world transformations, active processes of the fourth industrial revolution, the specification of the subjects of relations, the separation of their branches is of special importance. Ukraine's competitive position is defined by its place in the international division of labor and distinguishes special industries. Ukraine is one of the few countries in the world with a full cycle of aircraft development, and occupies a leading position in the world market in the sector of transport and regional passenger aviation. The aviation industry is strategically important and occupies a priority place in the development of the country's economic complex. Despite economic difficulties, Ukraine is able to develop and build competitive aircraft on the world market, using in the past the potential and current developments.

Key words: management, technological systems, political regimes, economic policy.

Постановка проблеми. Правильна оцінка ситуації є запорукою успішного вирішення будь-якої проблеми, аналізу та надійних даних, що є необхідною умовою створення будь-якого суб'єкта господарювання та концепції подальшого розвитку суспільних відносин загалом. Прогнозування та планування – це пошук реалістичних, здійснених та економічно вигідних рішень, це спроба підрахувати майбутнє. Евристика – наука вивчення творчої діяльності, відкриття нових речей та методів навчання, саме тому доцільно використовувати її методи, намагаючись передбачити можливі тенденції нових форм господарювання у сучасних умовах змін. Вивчення технологічних систем дає нам змогу проаналізувати еволюцію суспільства, визначити чинники впливу в певний період і спробувати передбачити майбутнє. Сьогодні провідні країни світу наближаються до 7–8 технологічних систем, які передбачають розвиток генної інженерії, а пізніше пси-технології, технології особистості та відповідальності. Розвиток високотехнологічних продуктів порушує такі питання: професійне навчання потрібно постійно вдосконалювати, навчальні заклади повинні адаптуватися до реальних потреб ринку праці, а курси повинні продовжувати адаптуватися до виробничих вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слово «евристичний» означає «метод відкриття» (або винахід). В основі цього методу лежить філософська концепція Сократа. Але лише у XX ст. це поняття не лише широко використовувалося, а й мало практичне застосування: «евристичне мислення», «евристичні прийоми та методи», «евристичні атрибути». У будь-якому разі евристика пов'язана з творчістю, а саме з пошуком творчості. П.Н. Берков, Е. Бернхайм, М.П. Ковальський та О.В. Мельник у своїх працях розглядають термін «евристика». Зокрема, М.П. Ковальський визначив це як «відкриття та відкриття літератури та ресурсів» та початковий етап будь-яких досліджень у галузі гуманітарних та соціальних наук. На думку Н.В. Карамішевої, це залежить від того, що поява Інтернету сприяла формуванню на початку ХХІ ст. теміна «Інтернет-евристика». Евристичні методи розв'язування задач – це спеціальні методи, які не спираються на точні математичні моделі, а передбачають організацію продуктивних процесів творчого мислення, за допомогою яких можна використовувати новітні нестандартні рішення.

Мета статті полягає в аналізі особливостей тенденцій та напрямів управління у сучасному світовому процесі.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі під керівництвом існуючих вимог ринку та світових тенденцій оцінка ситуації вимагає великих знань, а набуття цих знань вимагає технологічного прогресу в оцифруванні, відкритих кордонах та державній політиці. Насправді очевидно, що через брак даних планування та прогнозування може бути неможливим або частково ненадійним. Наприклад, професійний консалтинг указував, що момент, коли автор припиняє звіт, – це момент, коли звіт уже застарів. Так чи можна скласти чіткий бізнес-план? Це скоріше виглядає як концепція, орієнтовний план дій. Ризик – це нормальний стан життя, і врегулювання криз може бути низкою загальних пропозицій та прикладів у практичному житті. У сучасному світі на прийняття рішень впливають масова поведінка та соціальні стандарти. Економічні стандарти, його економічні цикли, темпи зростання, макроекономічні показники тощо залежать від кількості матеріалу, людського капіталу та тих самих технічних знань. У довгостроковій перспективі процес прийняття рішень керується біологією поведінки людини (ідентичність, національні особливості, існування колоніального досвіду тощо). За останнє десятиліття багато провідних економістів продемонстрували складність чітких процесів прогнозування та планування. Насим Талеб (Nasim Taleb) у фільмах «Чорний лебідь», «Анти-крихкість» провів глибокі дослідження з поведінкової економіки та отримав Нобелівську премію «Економіка поведінки» у 2017 р. Це особисте рішення, прийняте американським ученим Річардом Талером у встановленні зв'язку між економічним та психологічним аналізом – «чіткі докази того, що майбутнє не можна передбачити».

COVID-19 став показником і розхитав систему прогнозування та планування, засвідчивши необхідність у якостях креативності, адаптивності, пластичності, самоорганізації та саморозвитку. Тим не менше прогнозування та планування все ще необхідні, і моделювання майбутнього на їх основі, і, звичайно, майбутнє моделювання, поставило важкий виклик для суспільства та державних установ. Якщо поведінкова економіка є очевидним фактом, який впливає на поточну внутрішню та зовнішню політику, то слід підкреслити вплив

емоційної економіки. Нобелівський лауреат Даніель Канеман (Daniel Kahneman) провів дослідження щодо впливу інтуїції, емоцій та звичок на прийняття рішень. «Я не розумію секретів людського мозку, неусвідомлених упереджень, характеристик інтуїції та свідомого мислення, оціночних суджень, за яких зростає ризик зробити неправильний вибір у магазині, вкласти гроші в невдалий проект і прийняти неправильне рішення у цілому». Слід додати, що через загострення серцево-судинних захворювань, діабету та інших захворювань, загалом кажучи, серед людей, які не можуть контролювати свої емоції, природний рівень смертності на 40% вищий, ніж у людей зі стабільними емоціями. До речі, в Україні високий рівень смертності підтвердив цю несприятливу тенденцію, у тому числі через вищезазначені захворювання. Якщо емоції відіграють таку важливу роль на індивідуальному рівні, то без цього чинника неможливо сформувати національний статус. Як виміряти емоції? Вони відображаються як неналежні дії та нестабільні цифри? Насамперед, його бачення без концепції майбутнього. Емоційна нестабільність країни полягає у наявності корупції, захищеності бізнесу та соціальній нестабільності населення. У цьому разі тлумачення поняття «постправа» стає дуже цікавим. Розкрийте правду – у цьому разі факти мають менший вплив на громадську думку, ніж емоції. Каталізатором постправди є соціальні медіа. Держава також використовує правду, щоб приховати, спотворити або подати інформацію з вигідною перспективою. Істина та пропаганда тісно пов'язані. Що таке політика? Система, система забезпечує ефективну політику в країні! Диктатура та диктатура включають насильство та пропаганду, але пропорції різні. Демократія та демократія – це незалежне розуміння та тлумачення кожної теми, особливо якщо додати вільний вплив постправди. Європейська демократія чи система виконавчого порядку з елементами китайського ринку, самодержавством Сінгапуру чи найвищим рівнем американської демократії (за Індексом демократії).

«Наративна економіка» або дослідження історичної економіки, запроваджені Робертом Шиллером, можуть передбачити розвиток шляхом аналізу історій, що може бути корисним. Протягом століття та тисяч років тому, лише з постійним посиленням впливу та навколишнього середовища, деякі історії знову з'являлися. Реакція на будь-які показники технічного прогресу переважно негативна. Які особливості національної політики відповідно до тенденцій сучасної світової економіки? Відсутність країни як установи – це неправильний крок. Державна політика – це розуміння місії, вона розглядає сучасні характеристики та формує методи реалізації стратегії в усіх сферах життя суспільства (патріотизм, економічна та демографічна політика, культура тощо), визначаючи тим самим стратегію країни. Державна політика – це підтримка та симбіоз підприємств. Це інструмент, призначений допомогти реалізувати національні пріоритети, а не вказати умови.

Креативність, пластичність, комунікативні навички, обізнаність – ось основні складники сучасної держави, які створюють умови та можливості для прогнозування та планування у всіх сферах розвитку. Елементами сучасного соціально-економічного мислення є оптимізація робочої сили, постійне бажання оволодіти та впровадити засоби інформаційних технологій та здатність ефективно використовувати економічні та природні ресурси. Характеристики економічного мислення працівників із певними спеціальностями та спеціальностями залежать від сфери їхньої діяльності, посади та інших чинників. У сучасному технологічно глобалізованому світі емоційний інтелект, управління емоціями та розвиток підсвідомості набули особливого значення. Цитата ізраїльського історика Ювал Ноа Харарі, автора книги «Homo sapiens: Коротка історія людства та людства: Коротка історія завтрашнього дня», підкреслює актуальність цих питань: «Возможно, мы одно из последних поколений Homo sapiens. Через век или два Землю будут населять организмы, которые будут так же сильно отличаться от нас, как мы – от неандертальцев или шимпанзе. Ведь в следующих поколениях мы научимся модифицировать наше тело и разум, и это станет главным продуктом экономики XXI века».

Технологічний розвиток постіндустріальної цивілізації, який частково визначається як сучасний етап постіндустріальної цивілізації, передбачає формування шести-семи технологічних систем, заснованих на емоційному інтелекті, підсвідомості, біотехнологіях та технологічному розвитку, пов'язаних з етикою та відповідальністю. Реакція людини на соціальні процеси: імміграція, зростання цін, коливання долара тощо – це прояв емоцій, які змусять людей панікувати або заспокоїти жителів, впливаючи тим самим на подальші економічні процеси [1]. Чим вища економічна свідомість суспільства, тим вона вразливіша до можливих впливів, включаючи маніпуляції. Особливо беручи до уваги основний психологічний закон, сформульований британським економістом Дж. Кейсом, згідно з яким люди мають тенденцію до збільшення доходів та споживання, але величина відрізняється від збільшення доходу.

Економічна свідомість суспільства повинна реалізовуватися через національне економічне мислення. Формування національної економічної концепції залежить від вибору моделі соціально-економічного розвитку країни. Економічна свідомість суспільства базується на економічній свідомості населення та його емоційній мудрості. Існує кілька рівнів емоційного інтелекту (EQ). Перший – це усвідомлення власних емоцій; другий – здатність контролювати свої емоції; третій – розуміти емоції інших; четвертий – керувати емоціями інших. У бізнесі здатність управляти емоційними ресурсами компанії (тобто «управління емоціями») є дуже особливою. У сучасному світі зі швидким технологічним розвитком емоційний контроль є необхідним складником стабільного суспільства. План С.Дж. Ллойда, представника політичної сентиментальної валютної школи, розкриває постійно мінливий

цикл економічних настроїв, який відіграє важливу роль у зміні циклу ділової діяльності: «Мир, удосконалення, упевненість, процвітання, спокій, покращення, зростання довіри, добробут, збудження, спекуляція, потрясіння, паніка, застій, пригнічення і знову спокій».

Які показники можуть указувати на адекватність населення чи емоційну нестабільність? Спробуємо припустити, що це не лише статистичні дані психічно хворих пацієнтів, а й показник ефективності соціальної політики, а саме рівень та якість життя (міра для задоволення матеріальних, духовних та соціальних потреб людей та забезпечення низки матеріальних та соціальних умов життя). Показники використовуються для оцінки рівня життя населення. Значення рівня життя; вартість «споживчого кошика» з продуктами харчування; межа бідності; мінімальна зарплата та мінімальна пенсія тощо. Наступні дані також можуть довести емоційний відповідний стан у суспільстві. Серед людей, які не можуть контролювати свої емоції через загострення серцево-судинних захворювань та діабету, природний рівень смертності на 40% вищий, ніж у людей зі стабільними емоціями. В Україні такі негативні тенденції підтверджуються високими показниками смертності, у тому числі через вищезазначені хвороби. Згідно з оцінками Держкомстату, відсоток розлучень відносно зареєстрованих шлюбів у країнах СНД, у тому числі і в Україні, становить близько 60%, здебільшого через проблеми в емоційній сфері. За статистикою 90% убивств здійснюється у стані афекту, під впливом алкоголю, наркотичних засобів. У світі статистика становить 466 078 убивств на 100 тис населення, найбільше в країнах Африки – 169 105 убивств, країнах Америки – 144 648, країнах Азії – 137 120, країнах Європи – 24 025, серед яких і Україна, але разом із тим з одним із найнижчих результатів – 1 551 вбивство. За даними ВООЗ, депресією страждають близько 400 млн осіб на всій Земній кулі, в Україні такі показники становлять понад 6% населення. Кількість самогубств у результаті депресії кожен рік сягає до 3 тис осіб, а в Україні зафіксовано 20,1% самогубств на 100 тис населення [14].

Статистичні показники демографічного сентиментального інтелекту пов'язані з економічною оцінкою країни і можуть бути підтвержені Міжнародним індексом щастя. Тому емоційний інтелект населення визначається його соціально-економічним статусом. Низькоемоційний стан суспільства вплине на кожного громадянина, організацію, підприємство та країну. Водночас це безпосередньо залежить від кожного і вимагає самовдосконалення, розвитку та самої роботи кожного. Він полягає у формуванні сильного емоційного, економічного та соціально стабільного суспільства.

Четверта промислова революція, постіндустріальний розвиток та світові перетворення визначають технологічне оснащення майбутнього. Якщо галуззю шостої технологічної моделі є біотехнології, нанотехнології, робототехніка, передові гуманні технології та нове управління природою, то сьомий і восьмий технологічні уклади пов'язані з розвитком технологій пси, техноло-

гій свідомості та технології особистої відповідальності. Емоційний інтелект – здатність розпізнавати свої почуття й емоції та розуміти стан і емоції співрозмовника. Саме емоційний інтелект надає гнучкість адаптації до нових умов, що дає людям можливість навчатися та змінювати професії і типи роботи. Тому розвиток емоційного інтелекту є вирішальним. Дослідження емоційного інтелекту розпочалося приблизно 20 років тому, коли психолог Деніел Гоулман опублікував книгу. У наш час можна з упевненістю стверджувати, що емоційний інтелект відіграє життєво важливу роль в успіху та загальному добробуті людини, навіть важливіший за IQ.

Емоційний інтелект усе ще є різницею між людьми та роботами і штучним інтелектом. Водночас штучний інтелект активується з високою швидкістю, не тільки входить у людське життя як технічний помічник, а й входить у людське життя однаково (наприклад, ведучі корейських телевізійних шоу, діти, які реагують на мову, вчинки дорослих, популярний Microsoft Сяйс, використання роботів у Китаї та інших країнах/регіонах, а також статті вчених, записані на відеокасетах). Сьогодні роботи перевершили людей із погляду фізики та пізнання. Емоційна сфера все ще залишається привілеєм людей, але як довго це триватиме? Роботодавці, які серйозно ставляться до досягнення ефективності та продуктивності завдяки щасливим працівникам, повинні надати працівникам можливості робити цікаву, змістовну та цілеспрямовану роботу, будувати добрі стосунки та переживати успіх.

Світові тенденції вказують на те, що майбутні роботи потребуватимуть більше емоційного інтелекту, щоб доповнити складні машини, якими ми повинні користуватися. Майбутнє визначається Четвертою промисловою революцією. З одного боку, Четверта промислова революція сприятиме зростанню населення та зміцненню здоров'я, з іншого боку, їй потрібно буде забезпечити робочі місця, які суттєво зміняться завдяки активній автоматизації. Розвиток самосвідомості та суспільної свідомості кожного дуже важливий. З огляду на позитивний розвиток штучного інтелекту, який дає змогу машинам домінувати над людьми в когнітивному напрямі, автоматизації та поступово замінюючи ручну працю, емоційне середовище все ще є визначальним для людей. Ось чому майбутні кар'єрні зміни повинні зосереджуватися на творчості, зв'язку з іншими та самореалізації, а з розвитком емоційного інтелекту це можливо.

Цифрова економіка – це економіка майбутнього, й існування в її умовах потребує ефективного стресостійкого й емоційно стабільного людства. Працівники потребуватимуть швидких змін у професійній сфері, що вимагатиме їх психологічних трансформацій. Статистика свідчить, що депресивні стани за зміни професії характерні для 90% людей [15]. Непідготовленість та розпач – вороги ефективної роботи. За прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я, рівень депресій і самогубств постійно зростає: сьогодні 300 млн людей по всьому світу страждають на депресію, якщо не буде вжито заходів, до 2030 р. депресія стане хво-

роботою номер один у світі. І знову ж таки емоційний інтелект є фундаментом стійкості та розвитку людини, бо емоційний інтелект – це здатність людини розуміти і сприймати власні емоції; керувати своєю поведінкою під час тих чи інших емоцій. Питання, яке хвилює науковців, прихильників емоційного інтелекту, полягає у страху перед тим, що штучний інтелект поглине і емоційний та знищить людство, підпорядкувавши машинам. Сьогодні емоції, які відтворюють завдяки штучному інтелекту, розробляють на основі справжніх. Але згодом штучний інтелект настільки вдосконалять, що він стане самостійним елементом, при цьому не контрольованим. Наприклад, Рана ель Каліобай (Rana el Kaliouby), генеральний директор стартапу штучного інтелекту Affectiva, запропонувала виробляти системи штучного інтелекту, які визначають сприйняття та емоційний стан людини. Результати таких досліджень застосовано в автомобільній індустрії системи комп'ютерного зору, які відстежують емоційні стани водіїв в надії скоротити кількість аварій через неувважність та відволікання. У маркетингу компанія пропонує рекламодавцям можливість автоматично оцінювати реакцію споживачів на товари та послуги. А у сфері охорони здоров'я Affectiva зробила свій внесок у розроблення методів лікування аутизму, які можуть допомогти дітям розпізнавати емоційні сигнали. Усе це зроблено на основі дослідження справжніх емоцій, реакцій. Цікавий приклад – компанія Sonde Health, яка використовує голосові тести для перевірки молодих мам на наявність післяпологової депресії та співпрацює з лікарнями та страховими компаніями для поліпшення своєї платформи штучного інтелекту, котрий визначатиме будь-які зміни в голосі і перевірятиме психічне здоров'я людини. Людство все ж доходить до технологій емоційних, що покликані принести людству перемоги в усіх сферах життя, знищити насильство та бідність, прикрасити внутрішній світ людини. Поєднання штучного та емоційного інтелекту – це вже не питання вибору, це констатація факту, і стан участі в ньому залежить від розвитку особистості.

Людство вступає в епоху, коли на ринку праці з'єднуються чотири покоління людей. Народжені між 1946 і 1960 рр. бекі-бумери славляться своїм ідеалізмом, поєднаним із змагальним духом. Вони були підлітками в 60–70-х роках, у період широкого невдоволення, революцій та битв. На роботі це покоління характеризується сильною відданістю та духом служіння. Бекі-бумери орієнтовані на досягнення цілей та професійний успіх. Вони готові багато жертвувати і працювати. Вони лояльні до організації та поважають правила, незважаючи на те що скептично ставляться до влади. Члени покоління X, народжені між 1961 і 1979 рр., відомі своєю орієнтацією на результати та увагою до балансу між роботою та життям. Вони були підлітками у 80-х та на початку 90-х, у спокійніший, але однозначний та невизначений період. Вони швидко росли. Вони проводили багато часу самі, без батьків і з ідеєю покладатися на власні зусилля. Завдя-

ки цьому досвіду вони бажають контролювати власне життя, бути добрими батьками, розвивати дружбу та розпоряджатися власним часом. На роботі вони консервативні та орієнтовані на результати й ефективність, тому що так вони також виграють час і для неробочої діяльності. Народжені між 1980 і 1995 рр. Millennials, або Gen Y, відомі як покоління «я-я-я». Вони почуваються особливими, вільно висловлюють свої ідеї та критикують більшість інших. Вони щодня шукають зворотного зв'язку. Вони оптимістичні щодо майбутнього, яке легко стає також джерелом тривоги та стресу. 90-ті та 2000-ні роки, коли вони були підлітками, були ознаменовані драматичними та непередбачуваними подіями, які змусили міленіалів шукати досвід, який цілком задовольняє, оскільки життя потенційно коротке. На роботі вони шукають викликів, але вони не хочуть відповідальності, мало схильні приймати позиції, які вони не вважають задоволеними. Вони хочуть швидко змінити ситуацію. Наймолодше покоління, яке зараз наближається до ринку праці, – це покоління Z, або геймери, або iGen, де я виступаю за індивідуалізм, не поспішаючи, Інтернет, особисто більше, включно, невпевнено і з низькою внутрішньою мотивацією. Народившись між 1996 і 2010 рр., на роботі вони будуть реалістами, навіть розчарованими та набагато надійнішими за Millennials. Вони більше шукають хорошу та безпечну роботу, ніж роботу, про яку мріють, і знають, що для неї доведеться багато попрацювати.

Висновки. Усі ці перераховані аспекти підкреслюють вирішальну роль питання управління персоналом, що відіграватиме в майбутньому важливу роль та спонукатиме до одночасного залучення, утримання різних поколінь. І вже в майбутній історії про походження людства акцент буде здійснюватися за іншими чинниками, які мають вплив на людей сучасності. Залежно від чого економічні політики країн будуть сформовані і наскільки різнитимуться в майбутньому? Країни, які мали доступ до технологій, країни, які їх створювали, або ті, що потерпали в джунглях від зброї, хвороб та насилля і просто не мали бажання чи розуміння необхідності технологічного прогресу.

Відкритість сучасного українського суспільства потребує підготовки нових управлінських кадрів, які мають професійно володіти технологіями управління, інформацією про міжнародний досвід та європейські стандарти державного управління, бути конкурентоспроможними на міжнародному рівні. У контексті світових трансформацій, активних процесів Четвертої промислової революції особливого значення набувають специфікація суб'єктів відносин, виокремлення їх галузевості. Конкурентні позиції України окреслюються її місцем в міжнародному поділі праці та виділяють особливі галузі. Україна належить до небагатьох країн світу, що володіють повним циклом створення авіаційної техніки, і займає провідне місце на світовому ринку в секторі транспортної та регіональної пасажирської авіації. Авіаційна галузь є стратегічно важливою та займає пріоритетне місце у розвитку народногосподарського

комплексу країни. Україна, незважаючи на економічні труднощі, здатна розробляти та будувати конкурентоспроможну на світовому ринку авіаційну техніку, використовуючи в минулому потенціал та сучасні розробки.

Разом із тим розвиток авіаційної галузі потребує комплексного підходу та залучення не лише технологічного складника, а й забезпечення системного менеджського підходу до реалізації можливої антикризової політики та стратегії розвитку авіаційної галузі країни, тому як держави, які пропагують найсучасніший промисловий і управлінський досвід, перемагають у світовій конкурентній боротьбі. У цих державах органами влади надзвичайна увага приділялася узагальненню найкращих підходів і практик у частині організації та управління підприємствами, навчання цим підходам

і практикам своїх підприємств, також професійній підготовці висококваліфікованих кадрів для роботи на посадах державної служби в органах державної влади, центральних і місцевих органах виконавчої влади; на посадах в органах місцевого самоврядування; на посадах у структурах недержавних суб'єктів громадянського суспільства та громадських організацій; на керівних посадах і посадах фахівців на підприємствах, установах і організаціях різних форм власності, зокрема задіяних і в організації та розвитку авіаційної галузі, спроможних розробляти і реалізовувати державну політику, творчо, ефективно й результативно виконувати управлінські функції та надавати адміністративні послуги, сприяти інноваційним процесам у суспільстві загалом та розвитку авіаційної галузі зокрема.

Список літератури:

1. Грущинська Н. Рациональне та емоційне ядро сучасного прогнозування. *The economist*. Київ, 2020. URL: <https://economistua.com/ratsionalne-ta-emotsijne-yadro-suchasnogo-prognozuvannya> (дата звернення: 08.01.2021).
2. Грущинська Н.М. Згуртованість чи розгерметизація «ідеальної» інтеграції. Київ, 2020. URL: <https://economistua.com/zgurtovanist-chi-rozgermetizatsiya-idealnoyi-integratsiyi> (дата звернення: 30.12.2020).
3. Рознау Дж.М. Управління без уряду: порядок і зміни у світовій політиці. 2016. URL: <https://www.google.com.ua> (дата звернення: 28.12.2020).
4. Джевонс У.С. Основи науки. Трактат про логіку і науковий метод. Москва, 2016. 744 с.
5. Ідентичність і цінності в епоху глобалізації / Ю.М. Пахомова та ін. ; за заг. ред. Ю.М. Пахомова. Київ, 2013. 602 с.
6. Кастельс М. Інформаційна епоха: економіка, суспільство і культура. Москва, 2000. 608 с.
7. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. Київ, 2004. 352 с.
8. Сакс Дж. Ціна цивілізації. Москва, 2012. 352 с.
9. Талеб Н. *Homo Deus*. Краткая история человечества. Москва, 2019. 496 с.
10. Урсул А.Д. Інформація та глобальні процеси: міждисциплінарні дослідження. Київ, 2013. 263 с.
11. Фукуяма Ф. Сильна держава: управління і світовий порядок в XXI столітті. 2007. 220 с.
12. Шахназаров Г.Х. Грядущий світопорядок: тенденції та перспективи міжнародних відносин. Москва, 1981. 447 с.
13. World Economic Forum. URL: www.weforum.org/r.CompetitivenessRankings.pdf (дата звернення: 15.12.2020).
14. Характеристика України по Індексу економічної свободи. 2019. URL: <http://www.heritage.org/Index Ranking of countries> (дата звернення: 28.12.2020).
15. Міжнародний індекс щастя. 2019. URL: http://www.s3.amazonaws.com/happiness-report/2018/WHR_web.pdf (дата звернення: 27.12.2020).

References:

1. Grushchynska N. (2020) *Rational and emotional core of modern forecasting*. The economist. Kyiv. Available at: <https://economistua.com/ratsionalne-ta-emotsijne-suchasnogo-prognozuvannya> (accessed 08 January 2021). (in Ukrainian)
2. Grushchinskaya N. (2020) *Cohesion or depressurization of «ideal» integration*. Kyiv. Available at: <https://economistua.com/zgurtovanist-rozgermetizatsiya-idealnoyi-integratsiyi> (accessed 30 December 2020). (in Ukrainian)
3. Rosenau (2016). *Governance without government: order and changes in world politics*. Available at: <https://www.google.com.ua> (accessed 28 December 2020). (in Russian)
4. Jevons U. (2016) *Fundamentals of Science. A treatise on logic and scientific method*. Moscow. 744 p. (in Russian)
5. Pakhomov Y. (2013) *Identity and values in the era of globalization*. Kyiv. 602 p. (in Russian)
6. Castells M. (2000). *The information age: economics, society and culture*. Moscow. 608 p. (in Russian)
7. Pavlenko Y. (2004) *History of world civilization. Socio-cultural development of mankind*. Kyiv. 352 p. (in Ukrainian).
8. Sachs J. (2012) *The price of civilization*. Moscow. 352 p. (in Russian)
9. Taleb N. (2019) *Homo Deus. A brief history of mankind*. Moscow, 496 p. (in Russian)
10. Ursul A. (2013) *Information and global processes: interdisciplinary research*. Kyiv. 263 p. (in Russian)
11. Fukuyama F. (2007) *A strong state: Governance and world order in the 21st century*. 220 p. (in Russian)
12. Shakhnazarov G. (1981) The coming world order: In the trends and prospects of international relations. Moscow. 447 p. (in Russian)
13. World Economic Forum Available at: www.weforum.org/r.CompetitivenessRankings.pdf (accessed 15 December 2020). (in Ukrainian)
14. Characteristics of Ukraine according to the Index of Economic Freedom, 2019. Available at: <http://www.heritage.org/Index Ranking of countries> (accessed 28 December 2020). (in Ukrainian)
15. International Happiness Index, 2019. Available at: http://www.s3.amazonaws.com/happiness-report/2018/WHR_web.pdf (accessed 27 December 2020). (in Ukrainian)